

Wijk bij Duurstede

KLEINE STAD, GROTE GESCHIEDENIS

Plan Versterking Vitaliteit (binnenstad) Wijk bij Duurstede

een visie en plan van aanpak voor alle winkelgebieden

Joke Twigt en Martine van Amerongen – november 2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding, doel, aanpak	pagina 3
2. Het proces, fase 1 en 2	pagina 4
3. De bouwstenen	pagina 5-6
4. SWOT	pagina 7-8
5. Analyse	pagina 9-10
6. Visie vitaliteit en samenwerking	pagina 11
7. Plan van Aanpak	pagina 12-20

Infographic *ambitie en speerpunten*

**Van alle losse stenen een
sterke muur bouwen**

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Wijk bij Duurstede heeft de ambitie om de kansen die in de historische binnenstad liggen te verzilveren en de centrumgebieden (Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek) vitaal en levendig te houden. De recente coronacrisis bevestigt dat het noodzakelijk is ondernemers te ondersteunen en samen te werken voor behoud van een krachtig, vitale (binnen)stad.

Provincie Utrecht heeft in 2021 de uitvoeringsverordening Versterking Vitaliteit, Dorpskernen en Winkelcentra Binnensteden vastgesteld. De daarbij behorende subsidieregeling biedt een kans om de samenwerking in de binnenstad te versterken, alsmede te kijken naar de toekomstbestendigheid van de andere winkelgebieden (De Horden, De Heul, Cothen en Langbroek).

De gemeente heeft een aanvraag ingediend voor deze provinciale subsidie en toegekend gekregen. De opdracht is uitgevoerd door Joke Twigt (de ManagementZaak) en Martine van Amerongen (FreeLance Marketing), in samenwerking met bureau Ginder (voorheen Seinpost). In de periode maart-oktober 2022 is samen met ondernemers gewerkt aan het doel en eindresultaat.

Doel

Gezamenlijke aanpak om de vitaliteit en leefbaarheid van niet alleen de binnenstad, maar ook de andere dorps- en wijkwinkelcentra in de gemeente te versterken (Cothen, Langbroek, de Horden en de Heul). Het doel is om ervoor te zorgen, dat deze gebieden voor alle gebruikers maximaal aantrekkelijk zijn.

Aanpak

- Niet met, maar door (horeca)ondernemers, stakeholders uit de cultuursector, de recreatiesector, vastgoedeigenaren en de gemeente.
- Met bestaande samenwerkingen als basis.
- Kopgroep met daarin vertegenwoordigers van genoemde groepen, met niet alleen een adviserende en reflectieve rol, maar juist een van co-creatie en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. De kopgroep bestaat uit de leden:
 - Ans de Bruin, vertegenwoordiger horeca
 - Yves Coster, Ondernemersvereniging Binnenstad Wijk bij Duurstede (OBW)
 - Eugène Smit, winkelier binnenstad
 - Vincent van der Weerd, horecaondernemer
 - Piet van der Sleen, vertegenwoordiger winkelcentrum De Heul
 - Henk Drok, vertegenwoordiger Culturele Regio

Agendaleden (klankbord & advies): Hardy Smit (Ondernemers Kring Wijk bij Duurstede –OKW), Remco Fekkes (Ondernemersvereniging Binnenstad Wijk bij Duurstede – OBW) en Nick van der Linden (horecaondernemer Cothen).
- Analyse- en onderzoeksfase door bureau Ginder ter verkrijging van objectieve data en onderzoek naar de positie van (kernen en winkelgebieden) Wijk bij Duurstede.
- Thematische werksessies in vervolgfase.
- Communicatie van hele traject aan alle winkeliers, horeca en andere belanghebbenden via nieuwsbrieven en de [gemeentelijke websitepagina van dit project](#).

Beoogd resultaat

- Kansen en behoeften vanuit de ondernemers vertalen naar een concreet plan.
- Resultaat is een visie en plan van aanpak met concrete activiteiten (plan/agenda), samenwerkingspartners, professionele uitvoeringskracht, rol- en taakverdeling en financiering van activiteiten en middelen.

2. Het proces

Bewust is gekozen voor een aanpak met een lang tijdsbestek waarin gezamenlijk toegewerkt is naar het eindresultaat. Ondanks dat dit soms een herhaling van zetten betekende in de beleving van deelnemers. In het verleden is al veel gedaan aan vitaliteit en samenwerking. Toch is het herplaatsen daarvan in de huidige tijdgeest zinvol geweest. Zo is gaandeweg bewustwording ontstaan waar kansen liggen, waar voordelen te behalen zijn (*what's in it for me*) en is inzicht verkregen in de haalbaarheid van de versterking van de vitaliteit én van samenwerking in Wijk bij Duurstede.

Succes gaat niet over het resultaat, het gaat over wat je leert op je weg ernaar toe

Fase 1: Analyse en onderzoek

In de analyse van de positie van Wijk bij Duurstede zijn de volgende stappen ondernomen. Gestart is met onderzoek naar de beleving van binnenstadondernemers (winkeliers en horeca) over samenwerking en draagvlak via interviews.

- In gesprek met ondernemers, inwoners en instanties
- Haal en breng sessie met beleidsambtenaren
- Analyse trends en ontwikkelingen
- Koopstromenonderzoek 2022 (versus 2018)
- Benchmark vier vergelijkbare gemeenten
- Cijfermatige marktscan (distributieve berekening)
- SWOT & kansenkaart
- Strabo consumentenonderzoek en passantentelling
- Inwonersenquête (online)

Zie voor de data van de bouwstenen bijlage A.

Fase 2: Thematische werksessies

Vijf thematische werksessies, gebaseerd op de uitkomsten van fase 1. Interactief, in een wisselende samenstelling van deelnemers met steeds een professionele en inspirerende gastspreker op een passende locatie.

- **On- & offline winkelen en lokale binding (loyalty programma, digitaal dorpsplein)**
12 juli, de Jonge Graaf – 12 deelnemers – gastspreker Rob Weiss (IkOnderneem!)
- **Identiteit & beleving (wat zetten we in de etalage?)**
24 augustus, Café Ome Ko – 12 deelnemers – gastspreker Manoli Martin-Camuñas Romero (regisseur binnenstad Culemborg)
- **Basis op orde (schoon, heel, veilig en toegankelijkheid)**
29 augustus, Huis van de gemeente – 6 deelnemers – gastsprekers beleidsambtenaren van de gemeente
- **Verbinding binnenstad, haven, kasteel (looproutes)**
13 september, de Graanschuur – 8 deelnemers – gastspreker Tijn Pieren (DOMunder)
- **Samenwerking (verbinding tussen ondernemers)**
20 september, Grote Kerk – 12 deelnemers – gastsprekers Farzad Ghaus en Catherine Bolhuis (Bureau Stad & Co)

Zie voor de uitwerkingen van de thematische werksessies en inspiratieposter bijlage B.

3. Bouwstenen

Op de volgende pagina verbeeldt een infographic de belangrijkste uitkomsten van de bouwstenen uit de analyse en onderzoeksfase.

De bouwstenen bestaan uit de volgende elementen:

Koopstromenonderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd door I&O Research in de gehele Randstad en randgebieden. Hierin worden koopstromen onderzocht voor de dagelijkse en recreatieve sector.

De binding voor de dagelijkse sector is in Wijk bij Duurstede vrij hoog en op een stabiel niveau. De omzetontwikkeling is ook positief. De barrièrewerking van de Lek zorgt ervoor dat er weinig koopstromen tussen Wijk bij Duurstede en andere gemeente in de regio zijn (o.a. Tiel, Culemborg).

Strabo consumenten- en passantenonderzoek

Door onderzoeksbureau Strabo is een consumenten- en passantenonderzoek uitgevoerd in de binnenstad van Wijk bij Duurstede. Op verschillende momenten is het aantal passanten geteld bij belangrijke bronpunten en is een onderzoek onder consumenten uitgevoerd door middel van interviews op straat. Er is een duidelijke tweedeling in bezoekwijze van de binnenstad: lokalen bezoeken vooral de dagelijkse en recreatieve winkels en bezoekers/toeristen bezoeken hoofdzakelijk horeca. Bezoekers zijn allemaal opvallend tevreden over de binnenstad.

Benchmark

In een benchmark zijn detailhandel, dienstverlening, horeca en andere functies van Wijk bij Duurstede vergeleken met de gemeenten Culemborg en IJsselstein en op woonplaatsniveau met Leerdam en Vianen. De vergelijking is op landelijk niveau gemaakt met woonplaatsen van 20.000 tot 30.000 inwoners. Een van de uitkomsten is dat de leegstand Wijk bij Duurstede laag is. Op het gebied van dagelijkse winkels scoren alle gebieden nagenoeg gelijk. Bij geen van de overige branches (zowel in verkooppunten als aantal winkels) springt Wijk bij Duurstede er bovenuit. Dit bevestigt dat Wijk geen regiofunctie vervult op het gebied van winkelen en het moet hebben van de lokale inwoners.

Distributieplanologische berekening

De distributieplanologische berekening is een indicatie voor het functioneren van het winkelaanbod in Wijk bij Duurstede. Deze berekening is gebaseerd op aannames en er is gebruik gemaakt van de nieuwste cijfers van Locatus en het Randstad koopstromenonderzoek uit 2021. Uit de berekening blijkt dat er in Wijk bij Duurstede geen overbewikeling is. Er is marktruimte aanwezig voor beperkte uitbreiding van het dagelijkse winkelaanbod. De beperkte uitbreiding is vooral bestempeld voor een optimalisatieslag (moderniseren) van supermarkten of de vestiging van een nieuwe kleinschalige dagelijkse winkel (bakker of groenteboer) in de dagelijkse sector.

Inwonersenquête

Circa 300 inwoners hebben een online enquête ingevuld. Uit de enquête blijkt dat inwoners in Wijk bij Duurstede vooral trots zijn op de historie, de gezellige binnenstad en de mooie, groene omgeving. De inwoners zijn daarnaast ook erg tevreden over dagelijkse winkels, het voorzieningenaanbod, horeca in de binnenstad en het cultureel-/ evenementenaanbod. Iets minder tevreden is men over het winkelaanbod voor funshoppen in de binnenstad. De winkelgebieden binnen de gemeente die, naast de binnenstad, het meest bezocht worden zijn de buurtwinkelcentra en de Jumbo/Welkoop locatie. Een overgrote meerderheid is het eens dat iedere kern binnen de gemeente zijn eigen voorzieningen moet behouden op het gebied van speciaalzaken, horeca en supermarkten.

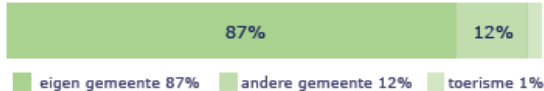
Vitaliteit Wijk bij Duurstede

OP WEG NAAR EEN VISIE EN PLAN VAN AANPAK VOOR ALLE WINKELGEBIEDEN IN WIJK BIJ DUURSTEDEN TER VERSTERKING VAN DE VITALITEIT, KWALITEIT EN LEEFBAARHEID VAN HET CENTRUM, ONZE WINKELCENTRA EN DORPSKERNEN.

BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN VAN KOOPSTROOMONDERZOEK, PASSANTENTELLING EN BEZOEKSONDERZOEK

HERKOMST WINKELOMZET: VOORAL LOKALE KLANTEN!

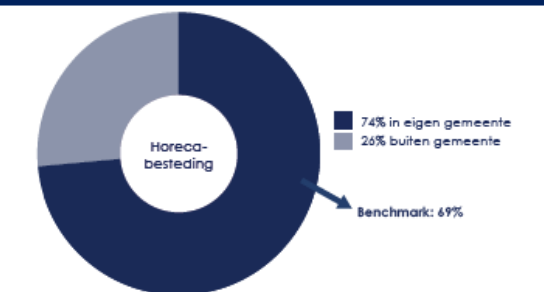
Dagelijks

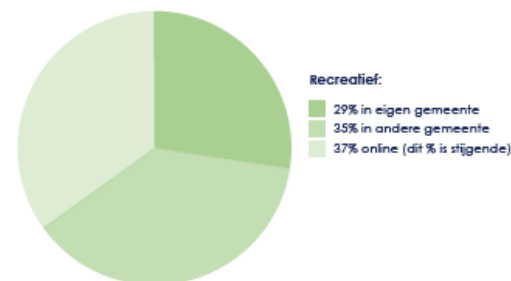
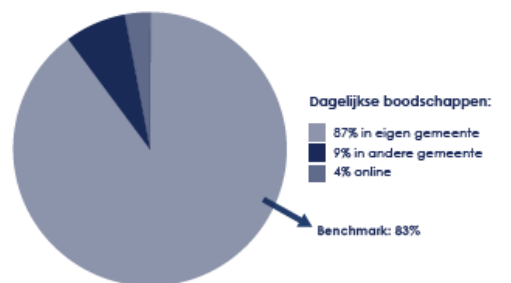
Recreatief

HORECA: INWONERS ETEN LOKAAL!

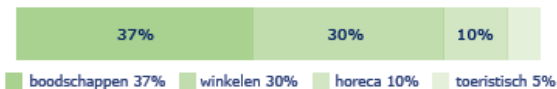

KOOPORIENTATIE INWONERS VAN WIJK BIJ DUURSTEDEN KOOPKRACHTBINDING/-AFVLOEIING

PASSANTENTELLING EN BEZOEKSONDERZOEK

• Bezoekdoel:

• Bezoekwijze:

Lokalen: Bezoeken vooral de winkels, zoals AH, Hema.

Gem. besteding €40.

Recreanten: Bezoeken vooral horeca en lopen rond

in de binnenstad (20% besteedt niets).

Gem. besteding €26.

• Top 5 best bezocht winkels: AH, Kruidvat, Hema,

Lakerveld, Horeca.

• Positief over centrum:

CONCLUSIE:

Lek = Barriere >
Weinig koopstromen
van de 'overkant'

SWOT-analyse Buurtwinkelcentra, Cothen en Langbroek

4. SWOT-analyse

De bouwstenen zijn op de twee volgende pagina's in een SWOT*-analyse samengevat.

In de SWOT wordt ingegaan op de **sterkten** en **zwakten** van de binnenstad, de wijkwinkelcentra en de kleine dorpscentra van Cothen en Langbroek.

Richting de toekomst is gekeken naar de **bedreigingen** en **kansen**.

De SWOT-analyse is basis voor de visie op vitaliteit en op samenwerking.

* *Strenght, Weakness, Opportunities, Threats*

Sterkte

- De Horden als modern en functioneel buurtwinkelcentrum. De Heul in ontwikkeling;
- Een compleet voorzieningenaanbod in de buurtwinkelcentra die voorzien in een boodschappenfunctie;
- Basaal maar een bij de omvang van de kernen passend voorzieningenaanbod in Cothen en Langbroek;
- Cothen en Langbroek liggen in een prachtige omgeving met veel kastelen en groen.

Zwakte

- De supermarkten in Cothen en Langbroek zijn naar moderne maatstaven klein;
- Sterk dagelijks aanbod in de buurten verzwakt positie binnenstad als boodschappencentrum

Kans

- Realiseren van nieuwe woningen in Cothen en Langbroek waardoor draagvlak voor de dorpsvoorzieningen blijft
- Groeiend toerisme in de omgeving: fietsrecreatie, evenementen, festiviteiten etc.

Bedreiging

- Het verdwijnen van voorzieningen in Cothen en Langbroek door trends en ontwikkelingen, ontbreken van voldoende draagvlak, ontbrekende bedrijfsopvolging;
- Schaalvergroting supermarktbranche.

SWOT-analyse De binnenstad

Sterkte

- Een sterk winkel- en horeca- en overige voorzieningenaanbod;
- Divers, kwalitatief (specialistisch) en bij Wijk bij Duurstede passend recreatief winkelaanbod;
- Nauwelijks leegstand;
- Combinatie van vooral lokale, specialistische (ambachtelijke) ondernemers en (grote) winkelketens;
- Toeristische functie, evenementen, festiviteiten en weekmarkt
- Historisch karakter van de binnenstad.

Zwakte

- De winkeliersvereniging Hart van Wijk is inactief;
- De verschillende gebieden in de binnenstad hebben onvoldoende samenhang met elkaar (Haven, Markt, Kasteel etc.);
- De Peperstraat is de historische winkelstraat maar wordt onvoldoende bezocht.

Kans

- De geïsoleerde ligging van de gemeente (meest omzet dagelijkse en recreatieve winkelbranche komt van eigen inwoners);
- Binnenstad transformeren van *place to buy naar place to be/meet*. Dit vraagt om meer (actieve vormen van) beleving;
- De bezoeker zoekt naar unieke en betekenisvolle ervaringen. Het verhaal van Wijk bij Duurstede kan deze ervaring bieden;
- Inzetten op marketing en promotie in de omgeving (ook over de rivier) en bij verblijfsaanbieders in de omgeving;
- Groeiend toerisme in de omgeving: fietsrecreatie, riviercruises, evenementen, festiviteiten etc.;
- Voortzetten van de koop lokaal campagnes.

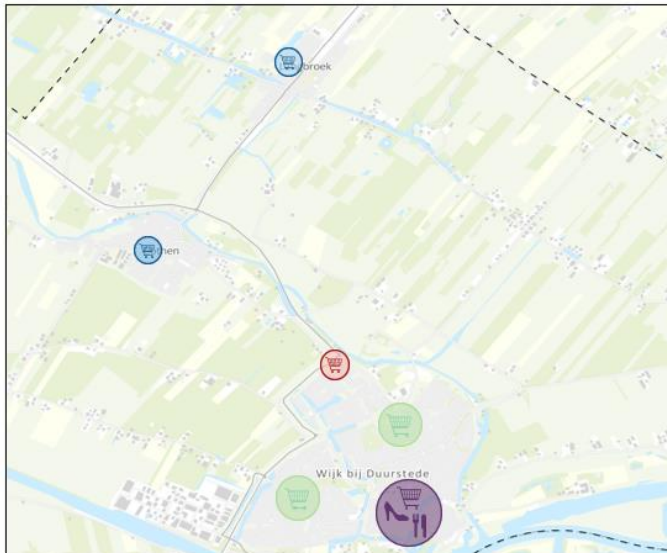
Bedreiging

- Mogelijke toename van leegstand als gevolg van trends en ontwikkelingen, op het gebied van detailhandel, ontbrekende bedrijfsopvolging en de impact van corona of de huidige energiecrisis;
- Concurrentie van omliggende plaatsen en grote steden;
- Gebrekkige inzet en samenwerking tussen ondernemers in de binnenstad.

5. Analyse

5.1 Kansenkaart naar een completer winkelgebied

De SWOT-analyse krijgt meer betekenis door deze te vertalen naar een gewenste (detailhandels)structuur voor de gehele gemeente. Daarin wordt de vraag beantwoord wat de gewenste functie en positie is van de binnenstad en de overige centra- en winkelgebieden. De basis van de toekomstige winkelstructuur bestaat uit sterke winkelgebieden. De huidige functie van de gebieden staat centraal.

Visie winkelstructuur gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente- verzorgend	Binnenstad Wijk bij Duurstede		
	Buurtwinkelcentrum de Heul	Buurtwinkelcentrum de Horden	Jumbo/Welkoop locatie
Lokaal basis	Cothen		Langbroek

Verzorgingsfunctie winkelgebieden

De winkel- en centrumgebieden zouden complementair aan elkaar moeten zijn en bijdragen aan een zo helder mogelijke structuur voor de consument. De gewenste winkelstructuur van de gemeente Wijk bij Duurstede ziet er als volgt uit:

Hoofdwinkelgebied: de binnenstad

Dit is het hart van de gemeente en de plek waar mensen graag winkelen, verblijven, wonen en ondernemen. De binnenstad heeft een bovenlokale aantrekkingskracht en een divers aanbod aan winkels, horeca en andere voorzieningen voor zowel inwoners en (bezoekers). In het licht van trends en ontwikkelen ligt hier een opgave om het aanbod in de binnenstad divers en aantrekkelijk te houden en de functie als hoofdwinkelgebied van de gemeente te bewaken. Een gepaste balans tussen verschillende functies is een belangrijk uitgangspunt om de binnenstad vitaal te houden.

Buurtwinkelcentra: De Heul en De Horden

Beide winkelcentra hebben ook een gemeenteverzorgende functie voornamelijk voor de dagelijkse boodschappen naast aankopen voor frequent benodigde producten in het verlengde van de boodschappenfunctie, zoals huishoudelijk artikelen en bloemen. Deze winkelgebieden hebben een functie ondersteunend aan de binnenstad.

Buurtvoorziening kleine kern: centra Cothen en Langbroek

In Cothen en Langbroek zijn kleine supermarkten of speciaalzaken gevestigd. Deze steunpunten vervullen voornamelijk een functie als lokale basisvoorziening. Beide steunpunten zijn belangrijke voorzieningen voor de levendigheid en aantrekkelijkheid van Cothen en Langbroek.

Jumbo/Welkoop locatie (Langbroekseweg)

Dit is een redelijke nieuwe en solitaire locatie aan de rand van Wijk bij Duurstede en vervult een belangrijk functie als boodschappenlocatie voor de gehele gemeente. Deze locatie heeft zich gevestigd in de winkelstructuur van Wijk bij Duurstede. Het is ongewenst om deze locatie uit te breiden met detailhandels- of andere functies zoals horeca, dienstverlening of *leisure*.

Advies

Vasthouden aan de huidige detailhandelsstructuur en zorgen voor een goede balans tussen de binnenstad en buurtwinkelcentra en de overige winkelgebieden.

5.2 Analyse themabijeenkomsten

Vanuit de data die verkregen is vanuit alle bouwstenen, kan geconcludeerd worden dat de binding en omzetontwikkeling voor Wijk bij Duurstede weliswaar positief is. In de sector dagelijks doet vrijwel iedereen de boodschappen om de hoek in een lokale supermarkt; daar is de binding 87%.

Maar Wijkenaren besteden meer (148 miljoen) dan de omzet die winkels draaien (99 miljoen), er vloeit dus nog veel weg uit Wijk bij Duurstede. De Wijkenaar besteedt bijvoorbeeld slechts 29% van zijn recreatieve (*) geld in een Wijkse winkel. De rest gaat naar een andere gemeente of online. Hier is dus winst te behalen door lokaal kopen te stimuleren en de beleving in Wijk bij Duurstede te verhogen.

Uit de verschillende interviews met ondernemers, vastgoedeigenaren en andere organisaties blijkt dat de meerwaarde van doelgerichte samenwerking vooral wordt gezien op het gebied van marketing & promotie en sfeer & beleving. Om de samenwerking in Wijk bij Duurstede nieuw leven in te blazen ligt de focus op deze onderdelen.

De input die tijdens de kopgroep – en themabijeenkomsten is gegeven is kort samengevat in het blauwe kader hiernaast of geheel na te lezen via de [gemeentelijke websitepagina van dit project](#).

Deze input biedt belangrijke aanknopingspunten voor verdere uitwerking.

(*)

*Mode, kleding en huishoudelijke- en luxeartikelen
Vrijtijdbesteding zoals voor sport, hobby's en boeken*

On- en offline winkelen en lokale binding

Online ondernemen is meer dan alleen een webshop en verkoop van producten. Online ondernemen is ook: zichtbaarheid creëren. Digitalisering van de (binnen)stad zorgt voor een stad die slimmer en duurzamer is en aantrekkelijker voor bezoekers.

Basis op Orde

Hier ligt het initiatief en verantwoordelijkheid bij de gemeente. Toch kunnen ondernemers invloed uitoefenen, bijvoorbeeld in de realisatie van de nieuwe Parkeernota, onderdeel van het uitvoeringsprogramma Verkeer 2023-2026 en het nieuwe Integraal VeiligheidsPlan 2023-2026. Voor beide initiatieven kunnen ondernemers participeren in een klankbordgroep. Er is sterke behoefte aan regulier overleg met de gemeente over dergelijke onderwerpen, afgestemd op de behoeften en belangen van de overlegpartners (zoals het horecaoverleg tijdens coronacrisis). Lang parkeren wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor het succes van activiteiten.

Identiteit & Beleving

Identiteit van Wijk bij Duurstede ligt primair bij de historie. Het bestaande beeldmerk 'Kleine stad, grote geschiedenis' leeft bij de ondernemers en is hiervoor nog prima te gebruiken. Van de vijf verhalenvertellers heeft men voorkeur om te focussen op één van de figuren. Keuze is voor de Viking (dat is Rorik!). Dorestad en de Viking zijn één op één met elkaar verbonden. Dit (beter) benutten. De Viking als verhalenverteller en stadsbewaker die overal terugkomt.

Verbinding haven – binnenstad – kasteel

Drie doelgroepen faciliteren met drie looproutes, die creatief gemarkeerd worden:

- Winkel Wijk bij Duurstede – voor de shopper
- Proef Wijk bij Duurstede – voor de horecaliefhebber
- Beleef Wijk bij Duurstede – voor de cultuur en historieliefhebber

6. Visie en ambitie

Om samen te werken aan de vitaliteit van de binnenstad van Wijk bij Duurstede en de andere winkelgebieden is een visie nodig. De visie op vitaliteit en op samenwerking is vastgesteld op basis van de bouwstenen, de interviews, SWOT analyses en de input uit de verschillende kopgroep- en themabijeenkomsten. De visie houdt tevens een ambitie in zich, die uitgewerkt is in de vertaalslag naar de praktijk, het Plan van Aanpak, op de volgende acht pagina's.

Vitaliteit:

Van een 'leuk stadje zien' naar een 'leuk stadje zijn'

Vitaal Wijk bij Duurstede is een stad met een sterke identiteit als motor van de economie. Waarin meerdere functionaliteiten de stad levendig maken: vermaakt worden, elkaar ontmoeten en gastvrijheid in combinatie met een uniek aanbod. Toegankelijk met service en comfort.

In de Raadsagenda 2022-2026 wordt het al onderkend: Wijk bij Duurstede is 'Een kleine gemeente met een grootse uitstraling'. Een bruisende, vitale binnenstad die aantrekkelijk is voor inwoners en toeristen, wordt gezien als een factor die de economische groei en toekomstbestendigheid van de gemeente positief beïnvloedt.'

In de loop van dit project is gebleken dat het succes en de vitaliteit van de centrum- en winkelgebieden afhankelijk is van een samenspel van de onderdelen aanbod, marketing & promotie, sfeer & beleving, samenwerking, toegankelijkheid en schoon, heel en veilig.

Samenwerking:

'Van alle losse stenen een sterke muur bouwen'

De term samenwerking kent veel invullingen. Groots opgezet met formele besturing, of kleinschalig elkaar op activiteitsniveau opzoeken. Wijk bij Duurstede bewijst al decennialang dat zij in dat laatste heel goed is. Denk aan de vele vrijwilligers die actief zijn en de stad zeer levendig en vitaal houden: concerten Grote Kerk, Koningsdag, Kunstmarkt, Dijkenloop, Kleurrijk Uit in Wijk, Intocht Sinterklaas, Molendag, Lekkodagen, MazijkPop, Open Monumentendag, Dance Behind the Wall en nog vele andere evenementen. Voor iedere doelgroep wordt er wel een evenement georganiseerd.

Samenwerking begint met **elkaar kennen, elkaar informeren** om vervolgens **elkaar vinden** in ideeën en activiteiten. Niet alleen onderling, maar vooral in de driehoek van (horeca)ondernemers, andere belanghebbenden (cultuur, vastgoedeigenaren, recreatiesector) en de gemeente. Communicatie is het cement tussen de losse stenen dat ervoor zorgt dat er een sterke muur gebouwd kan worden.

De behoefte van ondernemers en andere belanghebbenden in Wijk bij Duurstede ligt op het gebied van 'weten wat er speelt' en 'input leveren'. Dat is de minimale definitie die als startpunt van samenwerking gaat gelden. Om van hieruit samenwerking breder in te steken en te professionaliseren, bijvoorbeeld met centrale coördinatie door een centrummanager.

Samenwerken is
een middel om je doel
te bereiken en géén
doel op zich!

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

Haalbaarheid/realiteit

Het centrum van Wijk bij Duurstede kent een lang verleden van een winkeliers-/ en ondernemersvereniging met diverse samenstellingen van besturen en leden en een verdeelde achterban. Daarbij werd/wordt vaak slagkracht en vertrouwen gemist, terwijl de wil en potentie voor gezamenlijke activiteiten er wel is, zij het nu ad hoc. In de interviews is gebleken dat het de ondernemers, na een moeilijke periode als gevolg van corona lockdowns en andere maatregelen, overwegend goed gaat en ook leegstand nauwelijks een issue is in (het centrum van) Wijk bij Duurstede(*). Ondanks het ontbreken van urgentie, is er wel behoefte aan versterking en samenhang.

Focus op binnenstad, spinoff naar buitengebieden

In de versterking van vitaliteit van Wijk bij Duurstede ligt de focus op de binnenstad. Immers worden daar de meeste bezoekers welkom geheten, daar is slagkracht te ontwikkelen en dus succes te behalen.

Ambitie is om de versterking ook in de winkelcentra buiten de binnenstad en in Cothen en Langbroek te bewerkstelligen. Deze ambitie kan actiematig/thematisch ingevuld worden, bijvoorbeeld rondom Vaderdag, Moederdag, Sinterklaas en Kerst. Ook wordt verbinding met deze winkelcentra op cultureel vlak en via fiets- en/of wandelroutes gezocht.

Waarom

Van alle redenen om (meer) samen te willen werken, is **verbinding** hetgeen waar ondernemers het meeste behoefte aan hebben. Analoog aan de titel van het Raadsakkoord 2022-2026 *'Waar verbinden begint en beginnen verbindt'*, is klein en informeel beginnen kansrijker dan direct een nieuwe organisatiestructuur neer te zetten. Het gemeenschappelijk belang ligt in elkaar leren kennen, informeren, weten wat er speelt, om samen op te trekken bij activiteiten en belangenbehartiging.

Doel(en)

- Ondernemers verbinden en informeren, krachten bundelen om betekenisvol voor elkaar te zijn.
- Ondernemers- en gebiedsmarketing, elkaar en het 'merk Wijk bij Duurstede' op de kaart zetten.
- Op termijn groeien naar uitbreiding van samenwerking(spartners) die centraal gecoördineerd wordt.

Wie

Er zijn veel partijen en samenwerkingsinitiatieven in Wijk bij Duurstede actief met even zoveel belangen. Het is een illusie deze in korte tijd samen te brengen tot een structurele samenwerkingsvorm. Klein beginnen is dan ook het uitgangspunt. Startend met elkaar informeren via een overlegvorm. Vooralsnog wordt uitgegaan van bestaande organisaties die op termijn getransformeerd kunnen worden naar de beoogde eindvorm. Dit is een proces dat gezamenlijk bepaald wordt.

(* de interviews zijn afgenomen in het voorjaar 2022 toen er nog geen sprake was van een energiecrisis

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

vervolg Wie

Begin met de samenwerkingspartners:

- **Winkeliers en horecaondernemers samen met de gemeente.** Thema- en actieafhankelijk zoeken deze partners ad hoc samenwerking met anderen, zoals vertegenwoordiging van lokale initiatieven, cultuur, et cetera.

Bouw structureel uit met:

- **Vertegenwoordiging van OKW , Industrierrein(en), Haven, Culturele Regio en maatschappelijke organisaties, zoals de VVW Kromme Rijnstreek, Theater Calypso en Museum Dorestad.**

Het belang van de gemeente is dat zij niet met telkens afzonderlijke partijen spreken. De gemeente biedt binnen dit speelveld de (beleids)kaders en heeft enerzijds een meer adviserende en anderzijds een meer faciliterende rol. De samenwerkingspartners hebben nadrukkelijker een rol in het (mee)bepalen van de agenda en de uitvoering.

Hoe

In de themabijeenkomsten is via de externe sprekers veel inspiratie opgedaan bij *best practices* van andere gemeenten. Zo is een beeld ontstaan wat wel en niet bij Wijk bij Duurstede past. Om te bepalen hoe samenwerking vormgegeven kan worden, is gekeken naar de sturing, uitvoering, begeleiding/ondersteuning en financiering.

Sturing

Een stuurgroep die de samenwerking leidt. Waarin gezamenlijk concrete en verbindende doelen en prioriteiten vastgesteld worden en een jaaragenda wordt opgesteld met resultaatafspraken en financiering. Waarin gezamenlijk eigenaarschap genomen wordt en transparante en duidelijke communicatie plaatsvindt. De stuurgroep bestaat uit een of meer vertegenwoordigers (spreekbuis) vanuit de samenwerking en de gemeente, zo nodig aangevuld met vastgoedeigenaren (die vaak ook ondernemer zijn).

Uitvoering

De capaciteit voor de uitvoering is beperkt. Ondernemers zijn veelal bezig met hun *core business*. Elkaar periodiek informeren is de minimale samenwerkingsvorm, terwijl men ondertussen elkaar 'vindt' in acties en activiteiten op het gebied van evenementen, cultuur, marketing en promotie. Dit wordt thematisch opgepakt en per activiteit uitgevoerd via werkgroepen die al dan niet uitgebouwd worden naar een structurele samenwerkingsvorm.

Voor uitvoering van marketing en promotie van het 'merk Wijk bij Duurstede' wordt nadrukkelijk gekeken naar de bestaande VVW Kromme Rijnstreek. Zonder inzet door deze organisatie, wordt de versterking van de vitaliteit minder kansrijk geacht. Voorwaarde is wel dat de VVW Kromme Rijnstreek de opdracht en de financiële middelen krijgt om Wijk bij Duurstede separaat van de Kromme Rijnstreek op de kaart te zetten.

Begeleiding/ondersteuning

Vanwege de beperkte uitvoeringscapaciteit, maar vooral ook om centrale coördinatie te bevorderen, wordt voor uitvoering gestreefd naar het integreren en versterken van professionele begeleiding. Dit kan door op onderdelen externe uitvoeringskracht in te schakelen, bijvoorbeeld door het aanstellen van een stadsmanager (voorlopige werktitel). Zodat het gecoördineerd binnenhalen en organiseren van activiteiten en evenementen met de juiste slagkracht en uitstraling geborgd is.

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

Financiering

Voor de financiering van projecten, acties, evenementen en andere activiteiten, alsmede professionele ondersteuning in de samenwerking wordt nadrukkelijk gekeken naar zowel de gemeente als het Ondernemersfonds Wijk bij Duurstede.

Ondernemersfonds

De continuering (raadsbesluit eind 2021) van dit fonds voor de periode van vijf jaar betekent een belangrijke kans om samen initiatieven op te zetten en te financieren.

Gemeente

Bij financiering door de gemeente wordt gedacht aan optimalisatie van inzet van subsidiebudgetten, verdeeld over diverse afdelingen (zoals economie, recreatie & toerisme, duurzaamheid) om ontwikkelingen te stimuleren. Of apart verzoek aan de Raad voor additioneel budget.

En verder...

Optimalisatie van het budget voor marketing- en promotieactiviteiten vanuit de WV Kromme Rijnstreek.

Met gerichte financiering via het Ondernemersfonds kan de Ondernemersvereniging Binnenstad Wijk bij Duurstede (OBW) functioneren als een tactisch orgaan/vehikel voor financieringsaanvragen met gebruikmaking van hun infrastructuur (communicatie en ledenadministratie). Niet uitgesloten is dat lidmaatschapsgeld verlaagd wordt en bijvoorbeeld omgezet wordt in een 'tientjes'-lidmaatschap.

Groeimodel

Klein beginnen betekent niet klein blijven. Eén van de doelstellingen van samenwerking is doorgroeien naar uitbreiding van samenwerking(spartners) die centraal gecoördineerd wordt.

Die stip op de horizon is op **eind 2023** gezet. Dit betekent dat vanaf november 2022 ruim een jaar tijd wordt genomen de samenwerkingsvorm handen en voeten te geven. Dit gebeurt vooral *bottom up* door projectmatige activiteiten opgezet door ondernemers die nú al in actie willen komen, bijvoorbeeld organisatie van de Kerstmarkt 2022. Door het realiseren van quick wins (bijvoorbeeld de folder Welkom in Wijk bij Duurstede die in hele korte tijd door twee enthousiaste personen gerealiseerd is). Door het vieren en zichtbaar maken van successen wordt een olievlek gecreëerd. Eén die ervoor zorgt dat ondernemers denken 'daar wil ik bij horen'.

Het initiatief voor dit project is door de gemeente genomen. Zij voelt zich ook verantwoordelijk om de volgende stap te zetten, zoals het faciliteren van de op te zetten Stuurgroep en (eerste) overleg.

Monitoren

Het monitoren van de ontwikkelingen en voortgang ligt bij de spelers zelf, waarbij de Stuurgroep het voortouw neemt. Zodra professionele begeleiding (stadsmanager) wordt ingeschakeld, kunnen resultaatsafspraken gemaakt worden die periodiek gemonitord worden.

Advies:

Aanbevolen wordt dat de gemeente de flinke dosis data en bouwstenen separaat met de opstellers (bureau Ginder) doorvertaalt naar bruikbare input voor andere doelen en visieontwikkeling dan vitaliteit en samenwerking. Tevens is het advies de data die nu up-to-date is, periodiek te (laten) herijken om zo niet langer op onderbuik te sturen, maar op feitelijke informatie en tijdig bij te kunnen sturen.

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

Wat

In de kopgroep- en themabijeenkomsten is veel input verkregen over wat gedaan kan worden om de vitaliteit van de binnenstad en andere winkelgebieden te versterken (zie analyse op pagina 9 en 10). Ambitie is nodig, tegelijkertijd is realisme over de haalbaarheid van wat opgepakt kan worden essentieel. Daarom is een top drie samengesteld van speerpunten die leiden tot een uitvoeringsagenda voor korte en (middel)lange termijn.

Top drie Speerpunten (gelijke volgorde van prioriteit)

Speerpunt 1 Basis op Orde

De (binnen)stad is een prettig en herkenbaar verblijfsgebied voor inwoners, bezoekers en toeristen.

Daarvoor is de basis op orde:

- De openbare ruimte is schoon
- De straten zijn aangekleed en herkenbaar
- De routes zijn herkenbaar voor mensen die Wijk bij Duurstede nog niet kennen.
- De bereikbaarheid en parkeren is duidelijk en goed geregeld.

Speerpunt 2 Beleving

Het is iedereen duidelijk wat hier te halen valt en te doen is. Mensen keren terug na hun eerste bezoek en zijn positief.

- Het 'merk Wijk bij Duurstede' wordt herkenbaar en breed gedragen gepromoot via het beeldmerk en de Viking als verhalenverteller.
- Gezamenlijke acties en 'Belevenementen' zorgen voor aantrekkingskracht voor niet alleen bezoekers en toeristen, maar ook eigen inwoners.
- Lokaal inkopen (van Wijkse producten) wordt gestimuleerd.

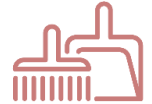
Speerpunt 3 Georganiseerde samenwerking

Ondernemers en andere belanghebbenden kennen elkaar, weten elkaar te vinden en informeren elkaar.

- Met behoud van ieders identiteit en belangen vindt regulier overleg plaats.
- Acties en projecten worden gezamenlijk geprioriteerd en waar nodig wordt financiering aangevraagd.

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

De uitvoeringsagenda van speerpunt 1: Basis op Orde

Actiepunten, top drie prioriteit	Termijn	Trekkers
Parkeren: de gemeente ontwikkelt nieuw parkeerbeleid, waarin aandacht wordt gevraagd voor voldoende parkeerplekken voor bezoekers (auto's en fietsen) en elektrische laadpalen voor auto's en fietsen.	2023	Gemeente
Regulier overleg met ondernemers over de Basis op Orde, zo nodig ondersteund met een periodieke schouw.	Periodiek	Gemeente
Inventariseren en versterken van bewegwijzering naar centrum- en winkelgebieden, trekkers, dag- en verblijfsaanbieders. Bewegwijzering afstemmen op belevingsroutes en citydressing (zie speerpunt 2).	Na belevingsroutes	Gemeente + betrokkenen van de belevingsroutes speerpunt 2
Actiepunten, wenselijk		
Op strategische plekken informatieborden plaatsen met totaaloverzicht.		

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

De uitvoeringsagenda van speerpunt 2: Beleving

Quick win	Termijn	Trekkers
Het welkomtasje voor nieuwe inwoners vernieuwen en aanbrengen van banieren (zowel bij ingangen van de gemeente als in de winkelstraten).	Nov 2022 – feb 2023	Gemeente en VVV
Actiepunten, top drie prioriteit	Termijn	Trekkers
Lokaal kopen stimuleren door bestaande initiatieven verder te ontplooiën: Digitaal Dorpsplein, KlantenSpaarPas en de Wijkse Cadeaukaart. Actieplan opstellen.	Dec 2022 – Q1-2023	Werkgroep vormen samen met betreffende initiatieven
Routes aanbieden: drie routes met herkenbare markering (bv lijn en afbeeldingen op grond of aanbieden van boekjes via winkels en VVV). In aansluiting daarop citydressing versterken: opstellen van een plan voor citydressing en/of het uitvoeren van een pilot (bijvoorbeeld Peperstraat met zichtlijn tot einde van straat of muurschilderingen).	Q1-2023	Winkeliers + horeca + VVV (markering door gemeente)
De gastvrijheid is op orde, koopavonden, koopzondagen en openingstijden op elkaar afstemmen.	Q1-2023	OBW
Actiepunten, wenselijk – 1		
Het beeldmerk is herkenbaar en zichtbaar in het straatbeeld. In alle uitingen het beeldmerk en de verhalenverteller terug laten komen.		
‘Belevenementen’ creëren, evenementenagenda opstellen: liever 1-2 keer per jaar goed en groots, dan herhaaldelijk zwak.		

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

Vervolg uitvoeringsagenda van speerpunt 2: Beleving

Actiepunten speerpunt 2 Beleving, wenselijk - 2

Ontwikkelen van een bezoekerswebsite.

Eerste zondag van de maand thematisch inrichten.

Zichtbaarheid winkeliers vergroten, dmv inzet social media, zoals actieve facebookpagina.

Openstelling historische monumenten bevorderen (Kasteel, Molen, Grote Kerk).

Opening Museum: opening benutten voor marketingcampagne.

Aantrekken nieuwe doelgroepen: busreizen museum? Boten in haven?

7. Plan van Aanpak Versterking Vitaliteit en Samenwerking in Wijk bij Duurstede

De uitvoeringsagenda van speerpunt 3: Georganiseerde samenwerking

Actiepunten, top drie prioriteit	Termijn	Trekkers
Eerste overleg faciliteren met deelnemers zoals bij 'Wie' genoemd (pagina 13) Zo mogelijk aan laten haken van 'uitbouwpartners' zodat stip op de horizon gezet kan worden en uitvoeringsagenda vastgesteld kan worden. Stuurgroep inrichten.	Nov-dec 2022	Gemeente
Concrete actie gezamenlijk als pilot oppakken, bijvoorbeeld rondom Valentijnsdag (net zoals de Kerstactie die spontaan in oktober 2022 gestart is).	Q1-2023	Winkeliers + horeca
Groeimodel in gang zetten: ➤ Inzet van professionele ondersteuning (i.o.m. Ondernemersfonds) onderzoeken en realiseren. ➤ Uitbouwen met samenwerkingspartners, zoals genoemd bij 'Wie' (pagina 13).	2023	Stuurgroep

Actiepunten, wenselijk
Onderlinge communicatie professionaliseren (bijvoorbeeld met Chainels = tool).
Twee keer per jaar een ondernemersavond organiseren waarin de ontmoeting en kennisuitwisseling centraal staat. Gastspreker uitnodigen.

Participatieproces

Om te komen tot de visie en plan van aanpak voor de Versterking Vitaliteit van Wijk bij Duurstede is zoveel mogelijk gelegenheid geboden aan ondernemers en andere belanghebbenden om mee te denken. Dit is bereikt door:

- Het samenstellen van een Kopgroep.
- Het houden van interviews met ondernemers en andere stakeholders.
- Het houden van een inwonersenquête.
- Het uitnodigen van alle ondernemers en andere belanghebbenden uit Cothen, Langbroek en Wijk bij Duurstede voor de themabijeenkomsten.
- Het regulier verspreiden van een nieuwsbrief aan 163 ondernemers en belanghebbenden.

Speciale dank gaat uit naar de voorzitters van:

- Ondernemers Kring Wijk bij Duurstede, Hardy Smit.
- Ondernemersfonds Wijk bij Duurstede, Pieter de Kort.
- WV Kromme Rijnstreek, Wijnand Eissens

Hun adhesiebetuiging voor aanvang van dit project en hun klankbordfunctie en deelname aan themabijeenkomsten is een stimulans geweest in de uitvoering daarvan. De verkregen ondersteuning en input hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het proces en de uitkomsten in de vorm van dit Plan van Aanpak.

Joke Twigt

Martine van Amerongen

Interviews

Met dank aan:

Jacob Mulder *Slagerij Mulder*
 Annet Coenen *Bijnett Mode*
 Piet van Leeuwen *Van Leeuwen Automatisering*
 Pieter van der Sleen *WC de Heul*
 Joost Vernooij *Restaurant de Engel*
 Jim Streumer *HEMA*
 Henk Benard *Benard's woonaccessoires*
 Etske Muis *Stadsbrouwerij De Dikke en De Wijkse Dienst*
 Pieter de Kort *Ondernemersfonds*
 Wijnand Eissens *WV Kromme Rijnstreek*
 Kym en Caroline Rigters *Van Eck & Rigters mode*
 Hans de Ligt *Ondernemer-in-Wijk*
 Mark van Kerkhof *Vastgoedeigenaar*
 Michel Wortman *vh Men's Club, thans B&B Dijklodges.*
 Frank Lakerveld *Bakkerij Lakerveld*
 Alexander Bax *Bax Lederwaren*
 Wesley van der Helm *Uyt en Thuys*
 Martha de Wit en Paul Heijmans
Schil met Pit

Colofon

Project Versterking Vitale Binnenstad Wijk bij Duurstede

Opdrachtgever:

Gemeente Wijk bij Duurstede

Uitgevoerd door:

Joke Twigt
 Martine van Amerongen
 Jan-Willem Speetjens
 Wouter Hunnekes

Met dank aan:

Gemeente
 Susanne Pouw
 Marius Zweedijk

Kopgroep

Ans de Bruin
 Yves Coster
 Eugène Smit
 Vincent van de Weerd
 Piet van der Sleen
 Henk Drok

Agendaleden

Hardy Smit
 Remco Fekkes
 Nick van der Linden

7 november 2022 ©

VERSTERKING VITALITEIT WIJK BIJ DUURSTEDEN

VAN EEN 'LEUK STADJE ZIEN' NAAR EEN 'LEUK STADJE ZIJN'

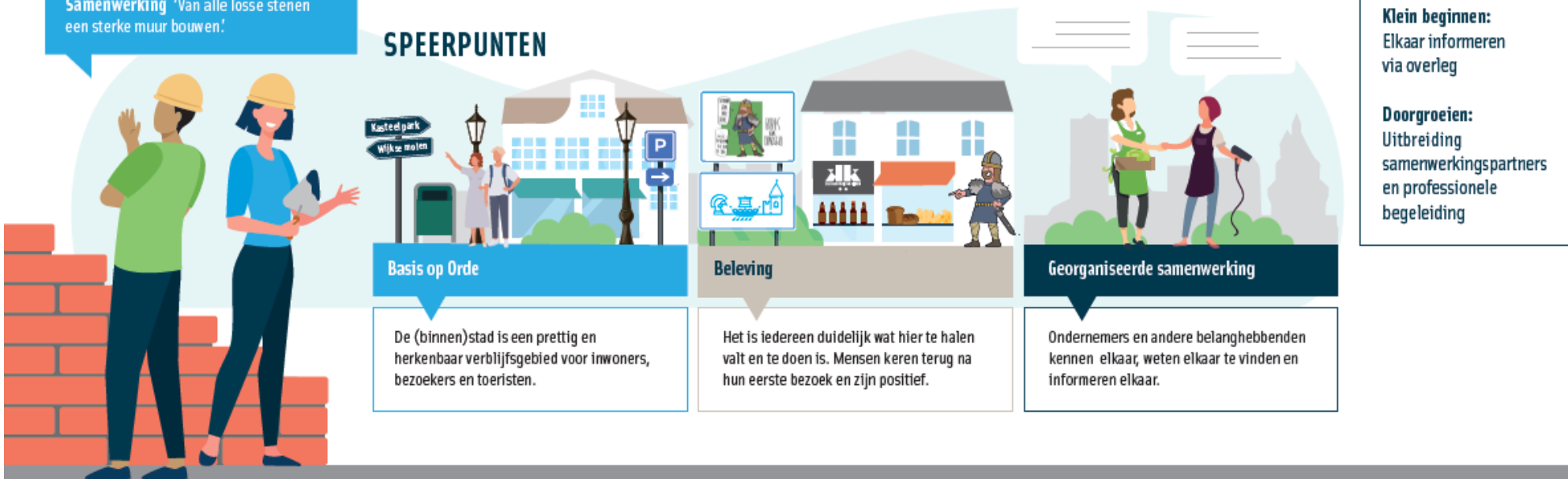
AMBITIES

Stip op de horizon eind 2023

Samenwerking 'Van alle losse stenen een sterke muur bouwen.'

SPEERPUNTEN

Klein beginnen:
Elkaar informeren via overleg

Doorgroeien:
Uitbreiding samenwerkingspartners en professionele begeleiding